

ת"פ 24061/04/12 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות כפר-סבא נגד אבשלום חרז

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 24061-04-12 מדינת ישראל נ' חרז
בפני כב' השופט אביב שרון

בעניין: מדינת ישראל - שלוחת תביעות כפר-סבא
ע"י ב"כ עו"ד רונית בירס
נגד
אבשלום חרז

ע"י ב"כ עו"ד מורן פורת

הכרעת דין

כתב האישום ויריעת המחלוקת

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של העסקה שלא כדין, בניגוד לסעיף 12א(ב) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 17.3.11 סמוך לשעה 09:35, העסיק הנאשם בשטח חקלאי צפונית ליישוב שער אפריים, את סחא איימן, שהינו תושב האזור (להלן: "תושב האזור"), ואין לו אישור שהייה ועבודה בתחומי מדינת ישראל.

2. בפתח ישיבת ההוכחות ניתן המענה לכתב האישום מבזו הלשון: "הנאשם טוען שלא העסיק את השב"ח, הוא האמין שהשב"ח מתגורר בקלנסואה, ובכל מקרה טוען שלא העסיק אותו".

3. סעיף 12א(ב) לחוק הכניסה לישראל קובע:

"מעביד שהעסיק עובד שהוא תושב זר שאינו רשאי לעבוד בישראל לפי חוק זה... דינו, על אף האמור בכל חיקוק - מאסר שנתיים או הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין".

4. למקרא המענה לכתב האישום עולה כי אין מחלוקת לענין עובדת היותו של תושב האזור שוהה בלתי חוקי בישראל. המחלוקת בין הצדדים נוגעת לשתי שאלות:

א. האם הנאשם היה מודע - או לכל הפחות, עצם את עיניו - לגבי העובדה שתושב האזור שהה בישראל שלא כדין?

ב. האם הנאשם העסיק את תושב האזור?

ראיות התביעה

5. מטעם התביעה העיד **פקד אלירן אלבז, סגן מפקד יחידה במשמר הגבול**, אשר עיכב את הנאשם ואת תושב האזור בשטח. דו"חות עיכוב שערך הוגשו וסומנו **ת/4** ו-**ת/5**. כמו כן, הוגש דו"ח פעולה שערך, ובו אימרת נאשם (**ת/6**).

כן הוגשו מטעם התביעה המוצגים הבאים:

- הודעת הנאשם מיום 24.8.11, 09:40 - **ת/1**.

- תע"צ מיום 9.6.14 ומיום 12.9.11 לענין היותו של תושב האזור שוהה בישראל שלא כדין במועד הרלוונטי - **ת/2**; **ת/3**.

6. פקד אלבז העיד כי בעת הארוע היה בפעילות שגרתית וכנס עם רכב משטרתי גלוי ומזוהה לשטח חקלאי ביישוב שער אפריים בו מגדלים ירק, פטרוזיליה וכוסברה. לדבריו:

"זיהיתי שלושה אנשים שעובדים, שקוטפים ירק ומכניסים אותו לשקיות. ביקשתי משלושתם להגיע אלי, ומתחקור ראשוני עלה שאחד מהם בעל השטח, אחד אחר הוא שוהה בלתי חוקי ללא אישורים" (עמ' 3).

העד לא זכר מה היתה אימרתו המדוייקת של הנאשם באותו מעמד, על כן, ביקשה ב"כ המאשימה להגיש את דו"ח הפעולה שערך העד מיד ובסמוך לאחר הארוע, ובית המשפט נעתר לבקשתה, זאת לצורך הוכחת אימרת הנאשם (ראה החלטה בעמ' 4 לפר').

פקד אלבז תיעד את אימרת הנאשם בדו"ח הפעולה **ת/6**, כדלקמן:

"המעסיק הודה שהוא מעסיק את השב"ח ונותן לו 130 ₪ ביום כולל אוכל והוא הביא אותו מקלנסואה ע"מ שיעבוד בשדה שבבעלותו".

7. גם את תגובתו של הנאשם לעיכוב תיעד פקד אלבז, כדלקמן - **"אני מצטער חשבתי שהוא מקלנסואה ואני משלם לו 100 ₪ ליום כולל אוכל"** (דו"ח עיכוב, **ת/5**); כן תיעד את תגובת תושב האזור - **"באתי לעבוד"** (דו"ח עיכוב, **ת/4**).

פקד אלבז העיד כי ככל הנראה הנאשם לא אמר לו שהוא יודע שתושב האזור הוא שוהה בלתי חוקי, שכן אם

היה אומר זאת, הדבר היה מוצא ביטוי ב-ת/6.

לגבי התנהגות תושב האזור - ברגע שזיהה את הניידת הוא ניסה ללכת ולהיעלם בשדה החקלאי אבל שב מיד כשנקרא לחזור על ידי העד.

8. בחקירתו הנגדית עמד פקד אלבז על כך ששלושת האנשים שראה **קטפו ירק וארזו לשקיות**. העיכוב בוצע כ-800 מטרים מקו התפר.

באשר לתשאול שערך לנאשם בעת עיכובו, אישר פקד אלבז כי לא נאמר לנאשם שהוא רשאי להיוועץ בעורך דין; לא נאמר לנאשם כי הוא רשאי לשמור על זכות השתיקה; לא נאמר לנאשם כי הוא עשוי להפיל את עצמו; נאמר לנאשם כי הוא מעוכב בחשד להעסקת תושב שטחים.

פקד אלבז הסביר כי אין המדובר ב"חקירה" שנערכה לנאשם, אלא ב"תשאול" בלבד.

ראיות ההגנה

9. מטעם ההגנה העידו הנאשם ועד ההגנה עבדל ראוף סלאמה.

10. את גירסתו לארוע מסר הנאשם בהודעתו מיום 24.8.11, ת/1. בפתח דבריו, אמר הנאשם כי אין לו צורך בעורך דין. הנאשם הכחיש כי העסיק את תושב האזור וטען כי הוא מעסיק עובדים דרך שרות התעסוקה ומשלם על כל עובד 1,000 ₪, על כן אין כל הגיון בהעסקת תושב האזור. לטענתו, **תושב האזור הגיע אליו לשטח עם אופניים ואמר לו שהוא רוצה לעבוד. הנאשם שאל אותו מהיכן הוא וזה השיב "מקלנסואה"**. יחד עם הנאשם בשטח שהה עבדל ראוף. לגירסת הנאשם, **"הבחור שבא ביקשתי ממנו בסך הכל שלושה שקים של פטרוזיליה שיעמיס ברכב, אמרתי לו תעמיס לי לאוטו ובדיוק הופיע ג'יפ טויוטה עם שוטרים... ואני שואל בנוכחות השוטר את הפועל מאיפה אתה ואז הוא אומר לי מקלנסואה..."**.

הנאשם סיפר כי **"באותו היום לא הגיעו העובדים שלי כי לא הייתי צריך אותם כי היתה לי עבודה מעטה ובשביל זה ביקשתי מסלאמה עבדל ראוף שיבוא לעזור לי כי אני עוזר לו מדי פעם"**.

משנשאל הנאשם אם באזור קלנסואה מסתובבים פועלים מהשטחים, השיב: **"מלא. בטירה, קלנסואה, טייבה... לא איזה אישורים מלא שב"חים"**.

משנשאל הנאשם מדוע שאל את תושב האזור מהיכן הוא, השיב: **"... כבר תפסו אותי פעם אחת ששיקר אותי פועל שעבד אצלי שאמר לי שהוא מקלנסואה זה היה ב-2.3.11"**.

הנאשם טען כי אמר לתושב האזור **"ברגע שתיתן תעודת זהות אני אעסיק אותך"**. הנאשם הכחיש כי העסיק את תושב האזור - **"הוא לא עבד רק ביקשתי ממנו שישים יד ויעזור לי להעמיס את השקים ללא תמורה ללא שכר ללא כלום"**.

11. בעדותו בבית המשפט סיפר הנאשם כי המרחק בין השטח שבבעלותו ליישוב טול כרם הוא פחות מ-800 מטרים, כאשר בין היישובים מפרידה חומה (עמ' 5). הנאשם הכחיש כי ידע שתושב האזור הוא שוהה בלתי חוקי, שכן סבר שהוא מקלנסואה. משביקש לראות תעודת זהות כתנאי להעסקה אמר לו תושב האזור כי תעודת הזהות בבית. בשלב זה הגיע ג'יפ המג"ב.

הנאשם סיפר כי ביום הארוע לא הגיעו לשטח 8 העובדים שהעסיק (עמ' 6). הנאשם הגיע לשטח כי רצה לשלוח 3 שקים של ירק למסעדה באבן יהודה. לדבריו, 3 שקים מצריכים עבודה של כ-20 דקות, **"שלושה שקים זה מה שהיה בכלל. אני אחד, עד ההגנה והפועל שאמר שהוא מקלנסואה"** (עמ' 7).

הנאשם אישר כי האמין לתושב האזור כי הוא מקלנסואה וזנח את בקשתו לראות תעודת זהות, שכן **"בפועל לא העסקתי אותו"** (עמ' 8).

בהמשך, טען הנאשם כי גם אם תושב האזור היה מציג לו תעודת זהות לא היה מעסיק אותו כי לא היתה עבודה באותו היום -

"ת. ... כל שק שוקל בקושי 3 קילו. יכולתי אני לשים ככה.

ש.ב. אז מה ביקשת ממנו?

ת. אם אני אגיד לך טיפשות אז טיפשות... ביקשתי שיזרוק לי את השקים" (עמ' 8).

משנשאל הנאשם כיצד הוא מסביר כי השוטר תיעד אימרתו לפיה העסיק את תושב האזור תמורת 130 ₪ ליום, השיב: **"הוא העליל עלי, לא יודע למה... אמרתי לו אני אתן לו 130 ₪ כולל כלכלה ברגע שיעבוד"** (עמ' 9). הנאשם אף הכחיש את שיוחס לו בדו"ח העיכוב **ת/5**.

12. בחקירה הנגדית סיפר הנאשם כי לאחר שנחקר במשטרה והוטח בו כי תושב האזור סיפר שהעסיק אותו, פגש הנאשם בתושב האזור בקלנסואה. לדבריו, סיפר לו האחרון כי החוקרים הרביצו לו ועל כן הסכים לחתום על מה שביקשו ממנו. בשלב זה, ביקש הנאשם מתושב האזור לבוא עימו לעורך דין ולחתום בפניו על תצהיר. בתצהיר סיפר תושב האזור כי הוכה על ידי החוקרים וכי הנאשם לא העסיקו. לדברי הנאשם תושב האזור עדיין מסתובב בקלנסואה וראה אותו יותר משלוש פעמים מאז. לטענת הנאשם עורך הדין שהחתים את תושב האזור הוא חברו והיתה להם בעבר פעילות פוליטית משותפת. הנאשם טען כי הוא נמנע מלהביא את תושב האזור לעדות, שכן פוחד להסתבך בעבירה של הסעת שב"ח (עמ' 9-10).

לדברי הנאשם באותו הבוקר לא היה אמור כלל לקטוף את הירק מהשדה, אלא חתנו יואב קטף את הירק והעמיס אותו ב-3 שקים, אותם היה אמור להעמיס על מכוניתו. הנאשם טען שיכול היה להעמיס את השקים בעצמו (עמ' 11-12).

משנשאל מדוע קרא לראוף לעזור לו בעבודה, כפי שאישר בהודעתו **ת/1**, השיב: **"כשראוף ייכנס תחקרי**

אותו. ראוף לא עבד. ביקשתי ממנו אבל הוא לא עבד... אולי אני רוצה לקטוף עוד 20 שק? ". לאחר מכן טען: "עבדל ראוף נכה כמוני, אם הוא היה מסוגל לקטוף הייתי לוקח אותו. אבל עבדל ראוף אמר אני חולה". ולבסוף, משהוטח בו כי במשטרה אמר שהזמין את ראוף שיעזור לו לקטוף, הוסיף: "נכון. זו המציאות. עבדל ראוף לא מסוגל. ביקשתי ממנו לבוא לעזור לי והוא אמר אני לא יכול אני חולה... הוא בא ואמר אני רוצה קצת ירק" (עמ' 12).

הנאשם נשאל איזה אינטרס יש לתושב האזור לעזור לו בהעמסת השקים לרכב הנאשם, ללא תמורה, לאחר שהנאשם סירב לקבל אותו לעבודה. לדברי הנאשם "הוא יכל להגיד לי אני לא רוצה... גם כשאני בכביש אני עוזר לאנשים ללא תמורה" (עמ' 13).

13. כאמור, גם עבדל ראוף סלאמה העיד בפני מטעם ההגנה.

לדבריו, הנאשם כלל לא ביקש ממנו להגיע לשטח ולא שוחח עימו לפני כן; לא יודע מה תושב האזור עשה במקום; הגיע אחרי תושב האזור; לבקשת הנאשם ניגש לעורך דין וחתם על תצהיר, שכן הנאשם אמר לו "אתה צריך להעיד בבימ"ש. תחתום על זה וזהו"; לא הוקרא לו התצהיר לפני שחתם עליו; חרף העובדה שבתצהיר כתוב שמו של התושב הזר, לא יודע את שמו (עמ' 14-15).

באשר לאינטראקציה בין הנאשם לתושב האזור אמר העד:

"ש.ת. לא יודע מה הם עשו, עמדו.

ש. ראית שם שקים לידם?

ת. כמה שקים.

ש. האוטו של מי היה שם?

ת. של אבשלום.

ש. מה התכוונו לעשות?

ת. אני יודע שהם קוטפים.

ש. מה ראית? באותו יום ראית אותם קוטפים?

ת. לא.

ש. ראית את אבשלום קוטף?

ת. כן.

ש. אבשלום קטף והפועל עמד לידו?

ת. כן" (עמ' 16).

14. בסיכומיה העלתה ההגנה שתי טענות עיקריות - האחת נוגעת לאימרותיו של הנאשם לפקד אלבז, כפי שתועדו ב-5/ת ו-6/ת. על פי הטענה, משקלן של אימרות אלה הוא נמוך ביותר ואין להסתמך עליהן. מדובר בהליך חקירתי, הנאשם לא הוזהר ולא הועמד על זכותו להתייעץ עם עורך דין, הדברים נרשמו באופן לא מדויק ואין לראות בהם הודאה. הטענה השניה נוגעת להוכחת היסוד הנפשי של הנאשם ולטעות במצב דברים. על פי הטענה, הנאשם לא צריך היה לחשוש שמדובר בתושב האזור וטעה לחשוב, טעות כנה, שמדובר בתושב קלנסואה.

על כן, ביקשה ההגנה לזכות את הנאשם, ולו מחמת הספק.

דין

15. לאחר ששמעתי את העדויות ועיינתי במוצגים ובפרוטוקול הדיון, אני קובע כי התביעה הרימה את נטל ההוכחה המוטל עליה והוכיחה, מעבר לספק סביר, כי הנאשם העסיק את תושב האזור, שלא כדין.

16. אני נותן אמון מלא בעדותו של פקד אלבז, ממנה התרשמתי כעדות אמינה. ניכר היה בפקד אלבז שניסה לדייק ככל הניתן בדבריו, למרות שמאז הארוע ועד למועד מסירת העדות חלפו למעלה מ-3 שנים; משנשאל שאלה שלא היה לגביה מענה בדו"חות שכתב, השיב כי אינו זוכר, שכן מאז הארוע השתתף בעשרות ארועים אחרים; הוא לא ניסה להשחיר את הנאשם או להפלילו בכל מחיר; גם לגבי אימרתו של הנאשם בעת עיכובו, הטעים פקד אלבז כי ככל הנראה הנאשם לא אמר לו שהוא יודע שתושב האזור הוא שוהה בלתי חוקי.

לאור האמור לעיל, אני קובע כעובדה כי הנאשם ותושב האזור ניצפו על ידי פקד אלבז כשהם "קוטפים ירק ומכניסים אותו לשקיות". אין חולק כי קטיפת ירק והכנסתו לתוך שקיות מהווה "עבודה" שביצעו הנאשם ותושב האזור.

17. מנגד, גירסתם של הנאשם ושל עד ההגנה עבדל ראוף, בהיותן סותרות זו את זו, אינן מהימנות עלי ויש בהן כדי לחזק את עדותו של פקד אלבז ולתמוך בה תמיכה של ממש. וביתר פירוט:

א. הנאשם בהודעתו במשטרה אישר כי ביום הארוע היתה לו "עבודה מעטה" לבצע, וכי העובדים שלו לא הגיעו באותו היום.

ב. בעוד הנאשם טען בהודעתו במשטרה כי ביקש מעבדל ראוף שיבוא לעזור לו בעבודה, הרי שעבדל ראוף מסר כי הנאשם כלל לא ביקש ממנו להגיע לשטח ולא שוחח עימו לפני כן.

ג. בעוד הנאשם טען בעדותו כי כלל לא קטף ירק באותו הבוקר, שכן אמור היה רק להעמיס 3 שקים על מכוניתו, הרי שעבדל ראוף העיד - כפי שהעיד פקד אלבז - כי הנאשם קטף ירק.

ד. גירסתו של הנאשם לפיה סירב להעסיק את תושב האזור בשל אי הצגת תעודת זהות ואילו לאחר מכן ביקש ממנו "טובה" בהעמסת השקים על מכוניתו וזה נעתר לכך, אינה הגיונית ואינה מתיישבת עם נסיון החיים והשכל הישר. אין זה הגיוני כי תושב האזור יעתר לבקשת הנאשם ו"יעזור" לו בעבודה, ללא תמורה, לאחר שזמן קצר קודם לכן, סירב הנאשם לקבלו לעבודה בשל היעדר תעודת זהות.

ה. עוד לא ברור מדוע יבקש הנאשם מתושב האזור "עזרה" בהעמסת שלושת השקים על רכבו אם לטענתו "כל שק שוקל בקושי 3 קילו. יכולתי לשים אני ככה". הסברו של הנאשם לפיו "אם אני אגיד לך טיפשות אז טיפשות" הינו הסבר מיתמם שאין ליתן בו אמון.

ו. נסיבות החתמת תושב האזור ועד ההגנה עבדל ראוף על ה"תצהיר" הינן תמוהות, בלשון המעטה. עבדל ראוף העיד כי הנאשם אמר לו "אתה צריך להעיד בבימי"ש. תחתום על זה וזהו". לא הוקרא לעד התצהיר עליו חתם, העד כלל לא ידע את שמו של תושב האזור למרות שהשם מופיע בתצהירו, והרושם שנוצר הוא כי הנאשם גייס את עד ההגנה למסירת עדות לטובתו.

ז. כך גם בנוגע להחתמת תושב האזור על תצהיר. אם נכונה גירסת הנאשם לפיה תושב האזור נוהג להסתובב בקלנסואה וכי ראה אותו בעיר יותר משלוש פעמים מאז הארוע - מדוע נמנע הנאשם מלהביא את תושב האזור לעדות בפני בית המשפט. הסברו של הנאשם לפיו חשש מהבאת העד פן יואשם בעבירה של הסעת שב"ח לאו טענה היא, שכן ניתן בנקל, באישור בית המשפט, לזמן את העד לעדות, מבלי להסתכן בביצוע עבירה כאמור.

ח. לענין היסוד הנפשי, דהיינו מודעותו של הנאשם לעובדה כי מדובר בתושב אזור השווה שלא כדין בישראל, או "עצימת עיניים" והימנעות מבירור נסיבה זו, חרף קיומו של חשד שהתעורר אצל הנאשם בענין זה - הרי שהיסוד הנפשי נלמד מדבריו של הנאשם - הנאשם העיד כי כבר תפסו אותו פעם אחת, ביום 2.3.11, כשבועיים לפני הארוע נשוא כתב האישום, כשפועל שיקר לו ואמר שהוא מקלנסואה. דהיינו, הנאשם מודע לכך שיש לברר ולוודא עם הפועלים אם אוחזים הם בתעודת זהות ישראלית או באשרת שהייה ועבודה בישראל; הנאשם העיד כי הוא מודע לעובדה כי בטירה, טייבה וקלנסואה מסתובבים "מלא שב"חים"; עוד העיד הנאשם כי התנה את העסקתו של תושב האזור בהצגת תעודת זהות וכי תושב האזור נמנע מלעשות כן, עובדה המלמדת יותר מכל על כך שתושב האזור, ברמת וודאות גבוהה, הינו שווה בלתי חוקי בישראל - וראה גם החזקה הקבועה בסעיף 12א(ד) לחוק הכניסה לישראל.

18. **סיכום ביניים** - הוכח כי הנאשם ותושב האזור עבדו בשטח החקלאי, קטפו ירק והכניסו אותו לשקיות (עדות פקד אלבז; עדות עבדל ראוף); הוכח כי הנאשם ותושב האזור העמיסו את השקים על רכב הנאשם (עדות הנאשם); עוד הוכח כי הנאשם ידע, או למצער עצם את עינו לגבי האפשרות שמדובר בתושב אזור השווה בישראל שלא כדין, אף שחשד בקיום נסיבה זו ונמנע מלבררה עד תום (עדות הנאשם; סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977).

19. עתה נפנה לבחינת משקלן של אימרותיו של הנאשם כפי שנמסרו לפקד אלבז במעמד העיכוב (ת/5, ת/6). כזכור, טוענת ב"כ הנאשם טענה משפטית, לפיה גם "תישאל" בשטח אמור לעמוד בכללים של "חקירה" מבחינת הקפדה על זכויות החשוד; וטענה עובדתית, לפיה קיימת מחלוקת מה אמר הנאשם לפקד אלבז - האם אמר לו כי הוא מצטער על כך שהעסיק את תושב האזור תמורת 130 ₪ או שמא אמר לו שהתכוון להעסיקו בכפוף להצגת תעודת זהות.

לכאורה, תשאל הנאשם בשטח על ידי פקד אלבז עונה על הגדרת "חקירה" בסעיף 1 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), תשס"ב-2002 - "חקירה - תשאל או גביית הודעה בקשר לעבירה, בידי שוטר". בנסיבות אלה, היה על פקד אלבז, לכאורה, להחשיד את הנאשם בביצוע עבירה של העסקה שלא כדיון, ליידע אותו בדבר העובדה שדברים שימסור עלולים לשמש ראיה כנגדו בהליך פלילי, להעמידו על זכותו להימנע מלהשיב על שאלות וכן להעמידו על זכותו להיוועץ בעורך דין.

בע"פ 5121/98, **יששכרוב נ' התובע הצבאי** נקבע כי חובת היידוע בדבר זכות ההיוועצות עם עורך דין חלה על "עצור". היקפה של חובת היידוע לגבי מי שחשוד בביצוע עבירה (להבדיל מ"עצור" או ממי שהוחלט לעוצרו) הושארה בצריך עיון. ואולם כב' הש' ביניש העניקה בחוות דעתה פרשנות מרחיבה למונח "עצור", כך שחובת היידוע תתגבש "כל אימת שאדם חשוד בביצוע עבירה ומעוכב במשמורת המשטרה לצרכי חקירה, באופן שחירותו וחופש התנועה שלו מוגבלים; זאת, אף אם לא התקבלה החלטה מצד הקצין הממונה בדבר מעצרו של החשוד" (פיסקה 17 לחוות דעתה של כב' הש' ביניש).

גם בע"פ 9956/05, **אסף שי נ' מדינת ישראל** נקבע כי "החובה האמורה (לאפשר פגישה עם סנגור ללא דיחוי' - א.ש.) חלה גם כאשר הנחקר המבקש להיפגש עם סניגורו מצוי במשמורת המשטרה לצרכי חקירה כשהוא אינו בבחינת 'עצור'" (פיסקה 14 לחוות דעת הנשיאה ביניש).

ואולם, עיון בפסיקה הנוגעת לסוגיית קבילות אימרות נאשמים מעלה כי לא בכל מקרה יורה בית המשפט על פסילת אימרות שנגבו מנאשמים או על מתן משקל נמוך לאימרות שכאלה. ענין זה הוא תלוי נסיבות ומסור לשיקול דעתו של בית המשפט.

כך, למשל, **בענין מרדינגר** (ת.פ. (ת"א) 2141/08), אליו הפנתה ב"כ הנאשם, דובר בנאשם שזומן לחקירה במשרדי חקירות פקיד השומה, נחקר באופן רציף משעה 11:30 עד לשעה 23:00, לא אכל ולא שתה באופן מסודר, והובא בסופו של יום בפני פקיד השומה לשמוע תגובתו לענין החשדות נגדו ולענין קביעת תנאי שחרורו בערובה, כל זאת כשחוקריו נוכחים בחדר. הנאשם לא הוזרר כי דבריו יירשמו וישמשו נגדו, לא יודע בדבר זכותו להיוועץ בעורך דין, לא הוקראו לו הדברים שמסר והוא אף לא נתבקש לאשרם בחתימתו. במצב דברים זה, לא בכדי קבע בית המשפט באותו ענין כי על החוקרים להימנע מפגיעה מכוונת בזכות השתיקה ובזכות ההיוועצות של הנאשם. על כן, קבע בית המשפט כי אימרתו של הנאשם בנסיבות אלה, אינה קבילה.

כך גם **בענין אבו עיאש** (ת.פ. (חי') 10231-11-08), אליו הפנתה ב"כ הנאשם, דובר בנאשם אשר עם הבאתו לתחנת המשטרה לצורך חקירתו, ובטרם נכנס לחדר החקירות, "תושאל" על ידי השוטר, מבלי שצויינה בפניו זכותו להיוועץ עם עורך דין. עוד עולה כי לאחר מכן, וחרף היותו של הנאשם "עצור", ועל אף בקשתו של

הנאשם להיוועץ בסנגוריה הציבורית, נמשכה חקירתו כסדרה. גם כאן, בנסיבות האמורות, ראה בית המשפט לנכון לפסול את אימרת הנאשם מכוח כלל הפסילה הפסיקתית.

וראה עוד בענין זה רע"פ 4536/14, **מוחמד רעד נ' הוועדה המרחבית לתכנון ובניה מזרח השרון**, שם נדחתה טענה לפיה חובה על כל בעל מרות להבהיר לכל אדם אשר נחקר כי זכותו להיוועץ בעורך דין. באותו מקרה דובר בפקח בניה אשר שוחח עם המבקש מבלי ליידע אותו בדבר זכותו להיוועץ בעורך דין. בית המשפט העליון קבע כי "טענה זו נטענה בעלמא, מבלי שהמבקש הבהיר מהו המקור הנורמטיבי לטענה כה רחבה, וגם לא עמד על הפער הקיים בינה לבין הדין הקיים. יודגש, כי בענייננו, המבקש לא היה עצור, וגם לא מעוכב. יתרה מזו, ספק רב בעיני אם ניתן לראות את שיחתם של המבקש והפקח כפעולת 'חקירה', וכן ראוי להדגיש, כי מדובר בפקח מטעם מוסד תכנוני, ולא בשוטר".

20. בענייננו, סבורני כי יש לראות באימרותיו של הנאשם כפי שתועדו בדו"ח הפעולה (**ת/6**) ובדו"ח העיכוב (**ת/5**) כ"ראשית הודיה" ואף אם לא יוענק להן מלוא המשקל הראייתי, עדיין יש לקבוע כי הן מהוות חיזוק לראיות שהצטברו כנגד הנאשם. להלן טעמי:

א. "תישאול" הנאשם על ידי פקד אלבז נעשה בתכוף להגעתו למקום וכבירור ראשוני של נסיבות הימצאם של הנאשם ותושב האזור במקום. כך הפנה שאלות כלליות-אינפורמטיביות אל הנאשם ואל תושב האזור והם השיבו לו בקצרה.

ב. לצורך בירור ראשוני של נסיבות הימצאם של החשודים במקום הארוע, רשאי היה השוטר לשאול אותם מספר שאלות ולברר פרטים ראשוניים, גם בלא שהזהירם והעמידם על זכותם להיוועץ בעורך דין.

ג. הנאשם לא היה בסטאטוס של "עצור", לא הובא לתחנת המשטרה ולא התבצע לגביו אקט חקירתי מובהק. לא הוברר עד תום באיזה שלב נשאלו השאלות עליהן השיב הנאשם לפקד אלבז - האם בטרם הודיע לו כי הוא מעוכב בחשד לביצוע עבירת העסקת שב"ח או לאחר מכן.

ד. לא הוכח קשר סיבתי בין הפרת חובת היידוע בדבר זכות ההיוועצות עם עו"ד וזכות השתיקה לבין תוכן שיחתו של הנאשם עם פקד אלבז. יודגש, כי על פי עדותו של הנאשם, כשבועיים עובר לארוע נשוא כתב האישום, נתפס הנאשם עם פועל ששיקר כי הוא מתגורר בקלנסואה, ועל כן, ברור היה לנאשם, כי הבירור שערך פקד אלבז הינו חלק מהליך חקירה עתידי שיתנהל נגדו. על כן, יכול היה להימנע ממסירת פרטים המסבכים אותו בביצוע עבירה.

ה. במקביל לקבלת התייחסות ראשונית מן הנאשם אודות נסיבות הימצאותו עם תושב האזור במקום הארוע נמסרה גם תגובתו של תושב האזור ותועדה ב-**ת/4** - "באתי לעבוד", תגובה אשר מחזקת אף היא את המסקנה כי תושב האזור הועסק על ידי הנאשם.

ו. נכון שדבריו של הנאשם לא נרשמו על ידי פקד אלבז על דרך של "שאלה-תשובה" והוא לא נתבקש לאשר את הדברים בחתימת ידו. ואולם, עדותו של פקד אלבז, כאמור, מהימנה עלי,

ועל אף שלא זכר במדויק מה אמר הנאשם (עמ' 3, ש' 14-21), הרי שמהתרשומת שערך "בזמן אמת" עולה כי הנאשם אישר במפורש כי העסיק את תושב האזור, כי הוא משלם לו 100 (או 130 ₪) כולל אוכל, וכי הוא מצטער.

ז. כאמור, אמירות אלה של הנאשם, אף אם לא נרשמו באופן מדויק ומלא על ידי פקד אלבז, ואף אם לא יינתן להם בסופו של יום מלוא המשקל הראייתי, מהוות "ראשית הודיה" ומחזקות את הראיות העצמאיות שהצטברו כנגד הנאשם בתיק זה.

21. לאור כל האמור לעיל, אני מרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום - העסקה שלא כדין, בניגוד לסעיף 12א(ב) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952.

ניתנה היום, ח' אלול תשע"ד, 03 ספטמבר 2014, במעמד ב"כ המאשימה, הנאשם ועו"ד מירב נוסבוים, אשר מופיעה בשם עו"ד מורן פורת.